

Ongin ivi longur:

Føroyskar trætúr onki at gera í Arbeiðs- rættinum

— Nú hendir tað, sum FA
vildi fyr tveimum árum

Tað er nú púra greitt, at danski arbeiðsrætturin hevur onga heimild til at viðgera føroysk mál.

Hægstarættur gjørdi hósdagin 20. februar enda á øllum iva um henda spurning.

Allir fimm dómáram vóru samdir um hetta:

»Den med tilslutning af Færøernes Landstyre gennemførte bestemmelse i §25 i lov nr. 317 af 13. juni 1973 om Arbejdsretten medførte, at hverken denne lov eller den ved loven ophævede ældre lovgivning derefter var gældende for Færøerne».

Tað vil siga, at Hægstarættur her staðfestir, at hvørki lógin um fastan gerðarrætt ella lógin um arbeiðsrætt eru galdandi í Føroyum.

Arbeiðsrætturinn kom í Danmark í staðin fyr fasta gerðarrættin í 1973.

Og ósemjur á føroyska arbeiðsmarknaðinum eru farnar í Arbeiðsrættin eftir lógin um fastan gerðarrætt!

Og tveir landsrættardómáram segdu í 1984, at

merkjamálið skuldi í Arbeiðsrættin.

Í gerðarrætt

Ein gerðarrættur, sum verður settur eftir sáttmálanum millum Føroya Arbeiðsgevarafelag og Føroya Arbeiðsgevarafelag, skal nú viðgera og avgera merkjamálið.

Enn er heilt óvist, um vit fáa nakran arbeiðsrætt í Føroyum. Arbeiðsgevararnir bóðu landsstýrið, sum var undan hesum, um at seta á stovn arbeiðsrætt. Men onki hendi. Sitandi landsstýri »arvaði» málið og spurdi yrkisfeløgini, hvat tey halda um tað. Feløgini hava ikki enn svarað, men hava sett í november í fjør ein bólk at arbeiða við málinum. Hann hevur ongan fund havt enn.

Sum tað skilst, eru fleiri fakfelagsfólk móti arbeiðsrætti. Tey kenna royndirnar úr Danmark, har arbeiðsgevarar so at siga altíð vinna.

hd

Til limir

Føroya Arbeiðarafelags

Føroya Arbeiðarafelag ger hervið limum sínum kunnugt, at frá hósmorgni 15. desember verður noktað øllum limum felagsins at leggja merki í bakkarnar til skráseting og uppteljing av einstaklinga arbeiði á flakavirkjunum.

Føroya Arbeiðarafelag

Sáttmálabrot ella ikki.

Hetta skal ein gerðarrættur nú avgera.

Men málið kann koma aftur í Føroya rætt. Hugsast kann, tá gerðarrætturinn hevur talað, at annar parturin fer at krevja endurgjald frá hinum. Og eitt tilikt krav kann fakligur gerðarrættur ikki taka støðu til.

Úr flakavirki í Hægstarætt

Merkjamálið byrjaði av álvara um heystið 1983. Men tað hevði spækt í nøkur ár, m.a. á hvørjum aðalfundi hjá Føroya Arbeiðarafelag síðani 1978.

FA helt ikki, tað var rætt, at arbeiðsgevararnir, flakavirkini, skrásettu timalent kvinnurnar og arbeiði teirra.

FA royndi at fáa í lag samráðingar við Føroya Arbeiðsgevarafelag um merki. Men hetta eydnaðist ikki.

Tann 27. oktober 1983 byrjaði so hendingarøðin, sum nú fyrirliggur er endað við einum hægstarættardómi.

Á Handils- og frystivirkjunum í Fuglafirði avgjördu kvinnurnar ikki at brúka merkið dagin eftir. Tær ætlaðu at arbeiða fyr vanligu timaløn. Hetta gjørdur tær, tí tær vóru ónøgdir við bonusskipanina, tær arbeiddu undir. Hon gav ov lítið og var ov fløkt. Tí bóðu tær virksleiðsluna um samráðingar um nýggja skipan. Til hon var komin, fóru tær at arbeiða fyr vanligu timaløn, uttan merki, fekk stjórnin at vita.

Svarið fingur kvinnurnar, tá tær komu til arbeiðis morgunin eftir: vildu tær ikki brúka merkið, kundur tær fara aftur til hús!

FA kom uppi og dagin eftir eisini FAG. Fundast varð aftur og fram hesar báðar dagar. Men ikki fyrr enn triðja dagin kom gløð á. Tá bjóðaði nevndin fyr Handils- og frystivirkjunum, at tær sjálvar kundur avgera, um tær brúktu merki ella ikki.

Semja bleiv og kvinnurnar fóru aftur til arbeiðis — uttan merki.

Stjórnin fekk fullan stuðul

Men nú var skriðan farin av stað.

Tann 4. november hevði stjórnin hjá FA fund. Har varð samtykt at nokta limunum at brúka merki, so arbeiðsgevarar kundur brúka tey til uppteljing og skráseting. Stjórnin kundi tó góðtaka, at stakroyndir blivu tiknar til góðskumetingar.

Dagin eftir fekk stjórnin á einum limafundi fulla undirtøku. Hetta endurtók seg á einum fundi 14. november, har umboð vóru fyr fólkini á flakavirkjunum og arbeiðarafeløgini í teimum býum og bygðum, har flakavirkini eru.

Við hesum álitisvátanum aftan fyr seg kunngjördu so stjórnin tann 14. desember, at frá hósmorgni 15. desember var bannað at brúka merki.

Mótparturin læt ikki standa á svarinum. Longu sama kvöld kunngjördu Ráfiskakeyparafelagið, at flakavirkini keyptu ikki fisk.

Løgtingið og Landsstýrið lögdu uppi og seinni eisini Semingsstovnurin. Men onki kom burtúr. Helst, tí FAG beinanvegin, umleið 15 desember, avgjördu at roynd málið í Føroya rætti.

Í stævningini kravdi FAG, at FA bleiv dømt at viðurkenna, at bannið móti at brúka merkið var

ólógligt.

FA kravdi, at Føroya rættur visti frá sær málið, tí tað hoyrir heima í einum fakligum gerðarrætti. Í øðrum lagi kravdi FA friðing.

FA vann í rættinum

Tann 26. mars 1984 hittust partarnir í Dómhúsinum, hvør við sínum roynda sakførara.

FA vann. Føroya rættur segði, at málið hoyrir heima í gerðarrætti, serliga tí ongin arbeiðsrættur er í Føroyum.

Hesa avgerð kundi FAG ikki góðtaka og skeyt dómin hjá Føroya rætti inn fyr Eystari landsrætt.

Landsrætturinn viðgjördu málið 31. juli 1984. Teir triggir dómarnir vóru ikki samdir. Formaðurin vildi senda málið aftur í Føroya rætt. Hinir báðir segdu, at málið hoyrir heima í arbeiðsrættinum.

Heldur ikki hesa avgerð kundi FAG góðtaka og fór nú á hægsta stað við málinum.

Og har, í Hægstarætti, fall so tann endaliga avgerðin 20. februar 1986: fyra dómáram segdu, eins og Føroya rættur, at málið hoyrir heima í fakligum gerðarrætti.

Fimti dómari gav FAG viðhald í, at málið skuldi aftur í Føroya rætt til »behandling i realiteten».

hd

*Profa
máling
besta
dygd*

Sámiligir prisir

MIDBYURIN
TØRSHAVN
TLF. 16066

Tekniskur teknari

ella

tekniskur assistentur

Søkt verður eftir tekniskum teknara ella tekniskum assistenti til projektteringsdeildina.

Arbeiðið fevnir um tekning o.a. í sambandi við vegaprojektering, arkivering og kopiering.

Løn sambært sáttmálanum millum Føroya Landsstýri og Føroya Tekniskarafelag.

Umsókn saman við prógvum og møguligum viðmælum verður at senda til landsverkfrøðingin, postboks 72, innan 17. mars 1986.

Landsverkfrøðingurin

Silvur- brúdleyp

Í dag hava Sunnvá og Terji Dal Christiansen, Tóringsgata 32, í Havn, silvurbrúdleyp.

Útstoyt og bremsur á goymslu til flest allar bílar.

Shell Service
á Frælsinum, tlf. 1 2112
3800 Tórshavn